

Slovenec se vrnil iz Finske

Pred Novim letom se je mudil v Mariboru g. Luka Orešnik, rojen v Prevaljah in pristojen v Topolšico, kateri se je vrnil pred kratkim iz Finske prestolnice Helsinkih, kjer je bival 12 let. Orešnik je danes star 48 let. V Helsinkih se je oženil z Rusinjo, ki je pa finska državljanka in mu je rodila 3 otroke od 3—8 let.

Orešnik je bil v svetovni vojni ruski ujetnik in ga je zanesla usoda celo na Kitajsko. Znana so mu vsa večja kitajska obmorska mesta in pozna tudi kitajskega maršala Čankajška. Iz daljnega vzhoda mu je končno le uspela vrnitev v Jugoslavijo. V Sloveniji je iskal zastoj zaposlitve kot izučeni mehanik. Odpeljal se je v Beograd. Na priporočilo pismo g. Antona Korošca mu je bila obljubljena služba pri beograjski cestni železnici. Vodstvo tramvaja pa je predolgo mazalo g. Orešnika s potrpežljivostjo, naj še in še počaka par tednov, da bo že prišel na vrsto. Ko se je naveličal praznih obetov, jo je mahnil za kruhom proti južni Srbiji, od koder so ga poslali odgorskim potom v pristojno občino v Topolšico. Rojstni kraj mu je izstavil za tujino potrebne listine. Orešnik je vzel pot pod noge ter prišel v Maribor. Iz Maribora je kresal peš v Gradec, na Dunaj, v Moravsko Ostravo in v Nemčijo. Med Nemci si je prislužil za prevoz po morju v Helsinkih.

Med Finci se je hotel oprijeti z vso vne- mo ter vztrajnostjo popravljanja avtomobilov, kar je nekaj časa šlo, dokler Finci niso zvedeli, da je tujec. Finci so namreč tolikanj zavedni ter složni, da gledajo strogo na to, da so predvsem zaposleni domačini in še le potem, če preostane kakva služba ali izvrševanje obrti, pride na vrsto priseljencec.

S popravljanjem avtomobilskih vozil je moral Orešnik kaj kmalu nehati, ker sploh nobenega ni bilo več k njemu, ampak so ga bojkotirali kot inozemca. Ni mu preostajalo drugega, da je nakupil v Helsinkih nekaj blaga in hajdi na deželo, kjer ga niso izpraševali, od kod se je za- tekkel na Finsko in zakaj se preživlja s krošnjarenjem. Trgovanje od hiše do hiše mu je s časom toliko neslo, da si je ustanovil lastno družino ter si kupil avto, da je hitreje potoval in trgoval.

Orešnik se je z leti povsem udomačil med Finci in bi bil tudi ostal med njimi, da ga ni pregnala rusko-finska vojna.

G. Orešnik pravi, da je bila Finska v prijateljskih odnosih posebno do Nemčije in Anglije. Finci so kot en mož obrnili Nemcem hrbet, kakor hitro je prodrla v javnost vest, da so postali Nemci zavez- niki sovjetske Rusije.

Še preden so padli boljševiki Poljakom v hrbet, so vedeli na Finskem, da je na- počil čas, ko bo začel Stalin stegovati svoje prste po baltičkih državah in seve tudi po najbližji — Finski. Ze tedaj so sklenili voditelji Fincev z narodom, da se bodo branili do zadnjega moža napram sovjetskemu oboroženemu nasilju. Pri tem sklepu vztraja neomajno finsko prebivalstvo še danes in mu je ljubša smrt nego zopetna sužnost pod komunističnim orom ter kladivom.

Kakor hitro se je finska vlada prepričala, da Stalin in Molotov nalašč zavlaču- jeta pogajanja za mirno ureditev raz-

merja med Finsko in Rusijo, je vedela, da bodo sovjeti napadli Finsko.

Predvsem so finske oblasti izpraznile obmorska mesta, da bi obvarovale na ta način otroke in civiliste pred ruskimi bom- bami. Otroke so nastanili kakih 15 km iz Helsinkih na deželi. Od tam so šoloobvezno deco vozili v avtomobilih v mestne šole.

Najbolj značilno za pričetek sovražnosti je to, da so sovjetski oblastniki brez vojne napovedi zapovedali bombne napade na kolone finskih otrok, ki so bili na poti v mestne šole. Ruski letalci so se spustili z letali čisto nizko nad ulice v Helsinkih v času, ko so tekali po njih otroci in so jih neusmiljeno kosili s strojnimi. V Hel- sinkih je bilo sestreljenih že nekaj sovjet- skih letal, katere so vodili moški piloti, bombe pa so metale in s strojnimi so streljale na nedolžne otroke 18—20 let stare ženske.

G. Orešnik ni doživel bojov Fincev z ru- sko pehoto, ker je zapustil Helsinkih z dru- žino, z našim jugoslovanskim konzulom ter njegovim sinom in se je odpeljal krog 7. decembra z avtomobilom iz Finske do švedske meje in od tam je pribežal na Švedsko in se je pripeljal v Stockholm.

V švedski prestolnici je ostal naš konzul, g. Orešnik pa se je ukrcal tamkaj na ladjo, katera ga je prepeljala v Nemčijo. Iz Nemčije se je pripeljal s svojim avto- mobilom po prevoženih 7000 km v Jugo- slavijo. Iz Maribora je namenjen v Beo- grad, da si poišče kako zaposlitev, ker je pribežal v domovino samo z avtomobilom in kar je pač lahko naložil na vo- zilo. Kakih 150.000 finskih mark je pustil naloženih v finski banki in pa z blagom založena trgovina je ostala v Helsinkih in Orešnik bo pač moral počakati, v čigar prilog bo odločila vojna.

Helsinki opisuje g. Orešnik kot krasno mesto, ki se je po svetovni vojni z vso naglico razvijalo. Izpod sovjetskega jar- ma osvobojeni Finci so podrl v Helsinkih cele četrti starih hiš in pozidali nove pa- lače, katere so opremili s centralno kur- javo ter kopalnicami.

Zasluzek na Finskem je precej dober, a življenje je drago. Stanovanje z dvema sobama in kuhinjo stane 2000—2500 fin- skih mark, kar odgovarja našim 3000 do 4000 din. Precej visoke so tudi cene živ- ljenskih potrebščin ter obleke.

Finci so zelo izobražen narod, a njihova narava ter obnašanje sta za naše pojme nerazumljiva.

Finski narod je trd kot kamen in mu je usmiljenje precej tuje.

Ze mlademu dečku dajo v roko bodalo, kateremu pravijo na Finskem »puko«, in to nevarno orožje spremlja Finca skozi vse življenje ter rešuje z njim razne pore.

Tolovajski napadi, izvedeni z ameriško hrznostjo, niso po finskih večjih mestih nič kaj redkega ter nenavadnega.

Kratko povedano, je značilno za naš mali slovenski narod, ki je raztepen po cellem ljubem svetu. Za Slovenca Orešnika v Helsinkih na Finskem ne bi bil nikdo znal in bi bil zatoni v tujini, da ga ni vr- nila domači državni vojna, katere ni prič- koval nikdo tako naglo, ko še davno niso zaceljene rane svetovnega klanja.

PROTIKOMUNISTIČNE BROŠURE:

»Kaj je boljševizem?«

»Komunizem in družina«

»Vas v boljševiški Rusiji«

»Boljševizem in delavstvo«

Vsaka brošura s slikami stane 2 din. —

Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mari- boru.

Državna trošarina na vino

Uredba

Vlada je radi izra-...aja višine trošarinske stopnje na vino in žganje in radi poenostavljenja kontrole peburanja te davešine po vsej državi predpisala Uredbo o izpremembah in dopolnitvah Zakona o državni trošarini, ki stopa v veljavo 1. januarja 1940. S to Uredbo prestanejo vse be- novinske trošarine na vino in žganje v kakršni koli obliki in uvrja se edino državna trošarina, in sicer: na vino 1 din od litra, na fina vina 3 din od litra, na sadninarje 10 din od litra in na žgan- je 10 din od 1 hektolitrske stopnje alkohola (to je 10 din od litra čistega alkohola v žganju ali približno 2 din od litra žganja od 10 gradov).

Kdo plača trošarino?

Ta trošarina se plača pri puščanju v promet in potrošnje ter jo plača kupec, odnosno prejemnik vina, ki mora prijaviti vsak prejem vina in žganja najbližjemu oddelku finančne kontrole, ki takoj nato ugotovi količino ter jakost in izda o tem uradno potrdilo. Na podlagi tega potrdila mora kupec plačati trošarino pri davčni upravi ali pre- ko pošte. Priznanico o plačilu mora predložiti od- delku finančne kontrole, kateri mu izda potrdilo o plačani trošarini.

Prijava vina in žganja

Proizvajalci vina in žganja, ki ne trgujejo s alkoholnimi pijačami (kmetje-vinogradniki), la- hko proizvajajo za domačo potrebo vino in žganje v neomejenih količinah brez prijave in brez pla- čila državne trošarine. Dolžni pa so pisмено ali ustmeno prijaviti količino pridelanega vina in žganja. Svoj pridelok morajo javiti do 20. novem- bra vsakega leta, in sicer organom fin. kontrole.

Spremnice

Vsi proizvajalci vina morajo, kadar nosijo vino ali žganje na trg za prodajo, preskrbeti si od ob- čine spremljevalce, na katerih mora biti navodena količina vina in žganja z označbo, da je dotično vino ali žganje lasten pridelok in da državna tro- šarina ni plačana.

Proizvajalci, ki vino prodajajo

Proizvajalci vina ter žganja, ki se bavijo s tr- govino ali točijo alkoholne pijače na drobno ali debelo, morajo svoj pridelok vina prijaviti do 24. novembra vsakega leta in takoj plačati držav- no trošarino.

Popis zalog

Ker je stopila uredba s pravilnikom v veljavo 1. januarja 1940, se popisejo s stanjem od 1. ja- nuarja vse zaloge vina in žganja pri vseh pro- izvajalcih, ne oziroma se na to, ali se bavijo s trgovino ali ne, kakor tudi pri vseh vinskih trgo- vcih in točileh na drobno. Pro proizvajalcih vina in žganja, ki se ne bavijo s trgovino, se na njih- ove zaloge vina ter žganja ne bo pobirala dr- žavna trošarina.

Izšla je prva številka fantovskega glasila »Kro- sa« za leto 1940. Z novim letom je ta naš edini fantovski list iz mesečnika postal štirinajstnev- nik. Izhajal bo vsak drugi četrtek, torej izide kar 26 števk na leto. Kljub temu pa mu je ostala naročnina ista: 20 din, če pa jih prihaja vsaj po- ta na isti naslov, pa le 18 din. Mogoče je list naro- čiti tudi polletno za 10 din (pod skupnim ovikom 9 din), ker bo vsako polletje celota zasa. Prva številka prinaša poslanico obeh slovenskih svetov- našim fantom, deset članov najrazličnejše voel- ne ter polno pestrega drobiža, ki fantje zanima. Na koncu je začetek Čampove povesti izra dni majniške deklaracije »Ivan Novak«, ki obeta biti zelo zanimiva. Druga številka »Kresa« bo izšla že 11. januarja. Fantje, segajte po tem edinem slovenskem fantovskem listu! Naroča se: Uprá- va »Kresa«, Ljubljana 8.